

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasse. Ridder
Trykt i Allinge Røgtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Petitlinie
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annoncer 1. Gang 10 Øre
etterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 155

Fredag den 22. September 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad.“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvårlig.

Billeder fra Østerby.

Fortælling
af Kai M. Woel.

Østerby er en lille Landsby, hvor Husene er smaa og straaetækte. Der findes ingen Gader, men Vejen, der fører ned til Herresædet „Bramborg“, der beboes af Baron Preben Stjernefeldt med Familie, gaar gennem Byen og ender i en stor Kastanieallé, som fører ned til Slottet.

Paa begge Sider af Vejen ligger de fleste af Landsbyens Huse; dog bor Præsten, Dyrslægen, Mølleren og Vognmand Nielsen ikke her; deres Boliger ligger mere tilbagetrukket — borte fra Byens Larm og Kiv, som Præsten plejer at sige.

Den lille hvide Landsbykirke, med den smukke lille Kirkegaard udenom, ligger meget højt, og Møllen, der er meget forfalden og sjælden gaar, ligger paa „Møllebakken“ lige over for.

— Og Livet gaar stille og upaaagtet hen her i dette lille Eden! — siger Præsten.

— Herre Gud

Møller Hovgaard gik sin sædvanlige Morgentur op til „Madammen“ for der at faa sin Morgenbajer og en Sludder.

Han gik forbi Skoler; indefra hørtes Salmesang. Mølleren standsede og lyttede:

— nu alle Jordens Børn deres Øjne opslaa, nu Sneflen med Hus paa Ryg vil va-andre!“

Ak ja!
Mølleren sukkede.

Mølleren sukker altid af en eller anden ubestemmelig Grund, naar han hører Salmesang.

Skolen, en langstrakt, gul Bygning, hvoraf kun den mindste Del er benyttet til Skole, den største Del er beboet af Læreren, ligger midt i en dejlig stor Have med store, gamle Træer og med Drivhuse og Aspargebede. En lille Allé af Rønnebærtræer fører ind til Skolen; midt over Vejen løber Rendestenen, hvor Ællinger, Gæslinger og andet Fjerkræ tumler rundt.

Skolelærer Hejneman er en meget driftig Mand. Han driver sin Jord-

lod, og af sin Have har han aarlig et stort Udbytte.

Men til Gengæld driver han ogsaa Skolen under al Kritik: — Børnene faar for det meste Lov at passe sig selv, og har Hejneman noget at passe ude, (hvad han altid har) sætter han en af de store Drengene til at passe paa.

— Goddag Madam!

Mølleren satte sig paa Bænken og saa spørgende paa Fru Olsen:

— Det ska' vel være en Hof?

— Ja Tak, Madam, det ska' et vel!

— Værsgo'!

— Tak for'et! — Ah-e!

— Har De hørt det, hva' Madam? . . . naa ikke, — naeh, men er'et ikke det, je' har sagt hele Tiden? hun b'i'r der s'mænds ikke, nej, hun b'i'r der s'g'u ikke, har je' sagt, og se, om'et ikke slog te', jo, i Gaar Aftes pakkede hun s'g'u Kludene, hva' beha'r Madam?

— Hva' er'et De taler om, Møller, hva, er'et for en hun, der ikke b'i'er, som De siger?

Herre du Davids Gud — eller hvad han hedder, Madam, det er jo Dyr-dowderens Frues Tjenestepi'e, hennerv Alvilda, som Fruen havde faaet for ti Dage siden.

— Dejlig lille Pi'e, Madam, rig-Sukkertøj, alt for go' for hennerv, Dyr-dowderfruen; men da je' saa hennerv, Pi'en altsaa, saa sa' je' til vor Avgust: — Avgust, sa' je', — hun b'i'r der inte, nej, hun b'i'r der s'g'u inte!

— Og i Aftes rejste hun.

— Man sku' ette anta' a' De var en Mand i Halvtredserne, Møller, saad'n De ka' sitte aa snakke om en og uskyldi' Pi'e.

— „Sukkertøj!“ — Føj Møller!

— A' De ette skammer Dem!

— De ve' s'g'u datte, om hun er uskyldi', Madam!

Mølleren lo.

— Tak, Møller, det er fjorten Øre, og maa jeg saa være fri for Deres Uvardi'heder!

Mølleren betalte og gik.

— Gamle Fjols! sagde Madammen; men næste Morgen kom Møller Hovgaard igen for at faa sin Hof og høre lidt Bynyt. Og da var alt glemt.

— — —

Brødkusken fra Fællesbageriet, Lasse, ogsaa af Mølleren kaldet „Altsaa-Manden“ paa Grund af, at han sagde altsaa til hverandet Ord, rullede gennem Byen med den store, lukkede Brødvogn.

Lasse havde sin bestemte Rute: først kørte han op hos Skolelæreren, derpaa til Møllen, saa til Præstens og Dyrslægens, og endelig holdt han oppe ved Købmandsboden, hvor Byens andre Indbyggere saa kunde komme og gøre deres Indkøb.

— Godda' Lasse! har De den Kage med, som De lovede mig sidst?

— Go'da'go'da', Fru Hejneman! jaja! Kagen altsaa har jeg altsaa med, men om Fruen ekstermer den, altsaa, det ved jeg altsaa ikke!

— Ve's'ardig, — naa, nu ska' jeg altsaa gaa ind med den.

— Sku' der el's være noget til Tjeneste?!

— Det ka' De faa Besked om hos Pigen, Lasse; Farvell!

— Æh, undskyld Fru, men jeg har jo altsaa en lille Regning, — ja, Fruen ve't jo altsaa godt, men æh, men æ . . .

— Ja Lasse, den maa De skam vente med til næste Gang; Farvell! Fruen skyndte sig om Hjørnet ud i Baghaven.

— Vente, vente — tja-h, den Besked ka' man s'g'u altid faa her i Huset, — naa Brune, kan du staa, men jeg kan jo altsaa osse vente, begrivlig, kan jeg.

— Kom' saa da Brune! Giik! Giik!

Er du Kusk?

—o—

Dersom Du er, vær da en god Kusk og skaan Din Hest i Stedet for at ødelægge den.

Før Du kører ud, skal Du lægge noget blødt under Dit Seletøj, hvor det gnaver paa, for at give Stedet Lejlighed til at komme sig. Og Du skal se Beslaget efter, ligesom Du skal pleje Hovene, naar Du kommer i Stald.

Husk, at Vind forfra, et usmurt Hjul, en smal Vej eller en varm Dag fordobler Byrden for Hesten. Gør hellere Byrden for let end for tung.

Fjern Skyklapperne, om Du kan faa Lov. Der er større Sand-synlighed for, at Hesten bliver forskrækket for, hvad den hører og ikke kan se, end for, hvad den kan høre og se.

Lad Hesten gaa langsomt efter Fodring og før og efter Vanding.

Er Vejret koldt, tag altid en Sæk eller noget andet med til at lægge over dens Lænd, naar den staar stille.

Er Vejret varmt, og Fluerne plager den, saa giv den en Frysse for Ansigtet, lavet af Stykker af Sejlgarn, hængende ned fra Pandebaandet til under Næsen.

Giv den i ethvert Tilfælde frisk Vand at drikke, ikke meget paa een Gang, men lidt og tit, om muligt med lidt udrørt Havremel, og ikke paa Toppen af Bakken, for der er Hesten varm.

Vask nu og da dens Ansigt med en Svamp. Men vask den ikke mellem Ørene. Giv den al den Skygge, Du kan, og lad den gaa langsomt.

Sørg for, at Hesten har fri Brug af Hovedet, da den ikke kan trække uden det. Træk ikke dens Hoved tilbage, naar Du kører den, eller ryk ikke dens Hoved fremad, naar Du fører den ved Haanden.

Staa den ikke med Pisken og stød den ikke i Munden, men fortæl den, hvad Du ønsker, at den skal gøre. Den kan vel ikke

svare, men den kan forstaa. Dersom Du ikke kan faa den til at gøre det, Du ønsker, lad den da træde tilbage for at afledede Opmærksomheden og prøv igen. Vil den ikke forbi et eller andet, faa den til at gaa op til det og erfare, at det ikke bider.

Kør op ad Bakken i smaa Om-gange og kørs i Zigzag, dersom Vejen tillader det. Hav altid en Klods med til at lægge under Hjulet, hver Gang Du stopper, og naar Du har anbragt Klodsen, lad saa Din Hest træde lidt tilbage for at tage Træk- ket fra den, og er det en tohjulet Vogn, saa sæt en Støtte under, som kan tage Vægten fra Hesten.

Naar Du kommer til Toppen af Bakken, fad den gaa langsomt paa det vandrette for en Tid, at den kan puste ud og afkøles.

Dersom Hesten falder og ikke kan komme op igen, saa faa en til at holde dens Hoved nede, medens du faar Stængerne ud af Selen, træk Vognen tilbage og læg en Sæk eller strø Grus for at skaffe Fodfæste, og løft saa dens Hoved.

Kort sagt, husk, at Hesten følger nøjagtig som Du, hvis Du var i Selen; vær derfor imod den, som Du kunde ønske, at den skulde være imod Dig.

Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark.

Nutidssprog for Børn og Voksne

—□□—

Den bekendte Sprogforsker, Prof. Otto Jespersen, har føjet et nyt Led til den Række af sproglige og litteraturhistoriske Arbejder, som Gyldendalske Forlag udsender under Fællestittelen: Kultur-Bibliotek.

Bogen hedder: Nutidssprog hos Børn og voksne og gaar ud paa ved en Fremstilling af den Maade, hvor-paa Børn lærer deres Modersmaal, at kaste Lys over Sprogets Væsen i det hele, altsaa ogsaa som det viser sig hos voksne. Hans Plan har været at benytte den Interesse, som let kan fremkaldes for Pndsig-heder i de smaas Udtryksmaade; til at vække Tænksomheden overfor mangt og meget i vort Modersmaal, som de fleste kuu skænker faa Tan-ker, og ad den Vej mere eller mindre indirekte prøve at berigtige fejl-agtige Ferestillingvr om Sprog over-hovedet og om dansk Sprog i Sær-deleshed.

Ganske særlig beskæftiger Profes-sor Jespersen sig med Børnernes Sprog i deres første Leveaar med Udviklingen fra „Børneskræal“ til Modersmaal. Han minder om gamle Sibberns Udtalelse i Gabriels-Brevene: „Gør Mennesket i hele sit Liv noget igen, som er saa stort og for-underligt som det, han gør, naar han lærer det første Sprog?“. Og han bemærker, at den samme Undren maa gribe enhver, der med Alvor fordyber sig i Beskæftigelsen med

det lille Barn og det, der foregaar med det i de første Aar af dets Liv. Tænk paa den uhyre Forskel der er paa Barnet, som det de første Dage ligger i Vuggen, og som det er to—tre Aar efter — løber om og snakker lystigt med sine Forældre og Søkende. Barnet begynder mere hjælpeløst og uudviklet end den Kylling, der lige har slaaet Hnl paa Ægget; og saa blot et Par Aar efter springer det omkring, hvor det har Lyst, ved Besked om de tusinde Ting, om de smager godt, hvordan de ser ud, om det kan og maa røre ved dem osv. Barnet har i det Par Aar gennemgaaet en Udvikling, som er større end den, den klogeste og længst levende Hund eller Elefant gennemløber i hele sin Levetid.

Det kan da være lærerigt nok at fæste Opmærksomheden ved, hvorledes den sproglige Udvikling former sig i disse første Aar af Menneskets Liv; og Professor Jespersen har i denne Bog samlet en forbavsende Masse interessante lagt-tagelser, som han dels selv har gjort dels har faaet meddellet af andre.

Grupper af disse Smaaagttagelser kan ofte kaste mærkelige Strejflys over hele Sprogomraader, og de er egnet til at aabne manges Øjne for, hvor vidunderligt et Instrument, hvor mærkeligt et Meddelelsesmiddel, Sproget er med dets Egenheder og dets Rigdomme, dets Flertydigheder og dets Faldgruber og dets uudgrundelige Dybder, som det har formet sig gennem Aartusinder ved Udvikling og Paavirkning og Tiltæl-digheders Spil.

Denne Bog om Børnernes og de voksnes Sprog er da, foruden at være et videnskabeligt Værk, som Sprog-manden og Kulturhistorikererne vil vide at vurdere, tillige bleven en overordentlig fængslende Bog, som ogsaa Lægfolk kan have Udbytte af at gøre sig bekendt med. Der er et særligt Afsnit, som paaviser, hvilke pudsige Misforstaaelser, der kan fremkomme under Børns Arbejde med at tilegne sig Sproget. Vi skal gengive nogle af dem.

Skindød er forklaret som død af Skinsyge. Havsnød som Vandmangel. Øjenvidne som en Mand, der ved noget om Øjnene — Øjenlæge.

Fra Skolen meddeles: Svend Estridsøn døde i en Jærnbane-kupe i England. Der stod i Bogen: paa et Tog.

Kong Abel blev dræbt af en Barber. Der stod Friser, hvilket læstes som Frisør.

Griffenfeld blev efter sin Død ført til Vær Kirke i Jylland. Det opfat-teses som hver Kirke. Vedkom-mende Dreng syntes nok, det var underligt, at man saadan kørte rundt med Liget til alle Kirkerne, men slog sig til Ro med, at det stod der nu.

Det sjette Bud er sikkert blevet mest misforstaaet, hvilket ofte skyl-des Lærer eller Lærerindes Skyhed for at komme nærmere ind paa Em-net. En 6-aars Dreng gengav det saaledes: Du maa ikke fordrive Horn.

I Bibelhistorien fortælle en, at Adam efter Syndefaldet klædte sig i Aviser (Blade).

I Vers, Salmer og Sange forekommer endnu flere Ord og Vendinger, der ligger over de smaas Horizont. En lille Pige opfattede Linien „Kom Maj, du søde milde“, som: Kom ej, du søde Mille — det sidste som Pigenavn. I en Pigeskole i Helsingør blev „Nu Sneglen med Hus paa Ryg vil vandre“ til: Nu Sneglen med Hus, Paryk og Vanter.

I en Pigeskole i Hillerød forekom en Dag Linien: Der kom en Dag en Snedker for fulde Sejl. Ordet „Snekke“ var bleven til Snedker.

For øvrigt kan ogsaa voksne og veludviklede Folk gøre sig skyldig i slemme sproglige Bommeter. „Unge Genbyrds Liv i Norden“ blev af nuværende Rektor H. til en forholdsvis sen Alder opfattet som: noget, der havde med indbyrdes at gøre. Og Holger Drachmann har flere Gange Ordet: Genbyrdsstrid i Betydning af gensidig eller indbyrdes Strid — altsaa en kuldstændig Misforstaaelse af, hvad Genbyrdsbetyder.

Farvernes hygiejniske Værdi.

—o—

At Farver har Indflydelse baade paa Sind og Legeme, er ikke ukendt i Videnskaben, men det er maaske ikke saa godt kendt blandt Folk i Almindelighed.

Man har mange Eksempler paa, at Patienter, som har lidt af Sygelighed i Hjernen, har haft megen Gavn af, hvad man med Rette kalder Farvebehandling.

Man havde engang et Tilfælde hos en melankolsk Person, der haardt og negtede at tage nogen som helst Føde og som Følge deraf tæredes hurtig hen.

Han blev indlagt paa et Værelse, der var malet stærkt karmoisinrødt, og som havde Møbler af samme Farve.

Om Natten blev Værelset meget stærkt oplyst. Under de tre Timer, denne Behandling fortsattes, blev Patienten mere Hvlig stemt, saa at han til sidst ikke alene blev helt lystig, men ogsaa spiste med god Appetit.

Et andet Forsøg blev gjort med en aldeles rasende, vild og umedgørlig sindssyg. Han blev indsat paa et blaamalet Værelse, hvor han efter kort Tid blev stille og rolig.

Blaaglas-Teorien, der for nogle Aar siden vakte stor Opsigt, var en værdifuld Ide.

Der er ikke Tvivl om, at Solens Straaler, naar de kommer gennem et blaalt Glas, kan besidde underfulde helbredende Egenskaber.

At blaalt ligesom enhver anden Farve har Indvirkning paa Huden og dens Sygdomme, er en fastslaaet Kendsgerning.

Mange Sygdomme er for en stor Del under Sindets Kontrol, eftersom nu dette er saaledes, og efter som Farverne utvivlsomt har Indflydelse paa Sindet, kan de enten direkte eller ved Tilbagekastning bringes til at paavirke og fordrive Sygdom.

Lysbehandlingen paa Finsens Institut er saa nøje knyttet til Farvebehandling, men Lysstraalernes forskellige Virkning gennem de forskellige farvede Glas maa vist ikke rigtig komme ud til Folks Kundskab, for saa vilde Folk for let kunne udnytte Hemmeligheden og spare for mange Penge ved ikke at skulke behandles i København.

De fleste har følt de trykkelige Virkninger af en mørk, taagefuld, tung Dag eller af et daarligt oplyst eller mørkt malet Rum.

En Arkitekt har for nylig henledt Opmærksomheden paa det ufordelagtige i at benytte den stengraa

Farve i saa stor Udstrækning i Skoleværelser og offentlige Bygninger, idet han siger, at denne trykkende, kolde Farve har en daarlig Indflydelse paa Sindet.

Hvis de, der har med saadant Arbejde at gøre, havde Kendskab til Farvernes hygiejniske Værdi, kunde disse unødige Fejlagelser let undgaaes.

Slengraat, der indeholder en stor Del blaalt, er en kold, trist Farve.

Blaat besidder i høj Grad den Egenskab, som i Tekniken kaldes Kulde, og det meddeler denne Egenskab i større eller mindre Grad til enhver anden Farve, som det blandes med.

Det er den fjerneste eller mest tilbageholdne af alle Speltrumsfarverne. Den er ogsaa kølig og trykkende.

Modsætningen til koldt blaalt er orange, der besidder den højeste Grad af Varme blandt alle de saakaldte varme Farver. Den er livlig, opmuntrende og oplivende.

Et gulfarvet Værelse giver livlige Følelser i Sindet. Ingen har nogen Sinde begaaet Selvmord, naar han har været omgivet af saadanne Farver.

Et blaafarvet Værelse sætter dets Beboere i en tung Sindsstemning; ingen har nogen Tilbøjelighed til at være lystig i et saadant Værelse.

Der var engang en gammel Præst, hvis Prædiken altid havde et Anstrøg af Mørke, og man forstod ikke Grunden hertil, for en Dag, man fik Lejlighed til at se hans Studerekammer, et Værelse, hvor Væggene var malede med koldt mørkeblaalt, og hvis Træværk, Gulvet indbefattet, var en Efterligning af sort Valnøddetræ.

Der var ogsaa en Gang en ung Pige, der Timer lange maatte sidde bøjet over sin Bog, men hun sad i et Værelse, hvor alt havde et stærkt gult Anstrøg. Væggene var lysegule, og Træværket var noget stærkere gulfarvet. Figurer af livlige Farver prydede Væggene, over Lamperne var der gule Skærme og Kupler. Under denne opmuntrende Indflydelse af disse gule Omgivelser kunde hun aldrig, Arbejdet til Trods, henfalde til at huse mørke, tunge Tanker.

Det er ikke blot Indbildning, det er en Kendsgerning. Lad gaa, at den unge Pige har været meget let modtagelig for Indtryk, men det er absolut givet, at man kan faa Farver, der er rigtig arrangerede, til at paavirke selv mindre følsomme Naturer.

Vi taler om Farver som hede, varme, kølige, kolde, og at Farverne ligger fjærnt eller nær. Blaalt er en fjern Farve, fordi det forekommer Øjet saaledes, selv naar det er nær ved.

I sin dybeste, stærkeste Farve er det saa mørkt, at Øjet har vanskeligt ved at skelne de enkelte Dele.

Gult er nærliggende eller tiltrækkende, fordi det viser sig saadan for Øjet. Det er den lysrigeste af alle Farver, hvorfor det ogsaa er meget let at se eller at synes at ligge nær.

Rødt er hedt, saa vel tilsyneladende som i dets Virkning; det efterligner Ildens Farve.

Grønt er en rolig Farve, behagelig at se paa, hvorfor Naturen ogsaa klæder Jorden i overvejende grønt. Paa almindelige Hospitalværelser virker kølige graa og grønne Farver styrkende for en Tid, men de virker snart ensformige.

I Sygeværrelset i Hjemmene skænker man som oftest Farven utilbørlig ringe Opmærksomhed.

Der findes ikke sjældent Tapetpapir med geometriske eller indviklede Figurer, der trætter den syge, der ikke kan lade være at se paa dem og udrede dem den ene efter den anden Værelset rundt.

I hvert Hjem burde et Værelse være særlig indrettet for mulige Tilfælde af Sygdom. Naar Værelset ikke var optaget af syge, kunde

det være Gæsteværelse eller ganske almindeligt Soveværelse for en af Familien.

Invaliderne.

—o—

Et vanskeligt Samfundsspørgsmaal.

Hvad kan de læmlæstede Soldater bestille?

Saasnaert Lægens og Hospitalets Arbejde er endt med de saarede Soldater, staar man overfor et af de vanskeligste Samfundsspørgsmaal Krigen direkte har foraarsaget, nemlig Invalidernes Forsørgelse.

De krigsførende Stater kan ikke betale for alle de Ben og Arme og daarlige Øjne og Øren, Kampene har kostet; Krigen er for blodig til at alle de Menneskeliv og Menneskelemmer, der gaar i Løbet, kan erstattes med Pensioner. I alle Lande opfattes Statens Pligt derfor ikke som Forsørgelse, men kun som Pligt til at skaffe Beskæftigelse.

England synes, hvad Invalideforsorgen angaar, at være det af de krigsførende Lande, som først har faaet Sagen sat i System med den kommende Fredstid for Øje.

Ingen Soldat, saaret eller usaaret, maa blive uheldigere stillet efter Krigen end han var før Krigen hied det struks, da disse Spørgsmaal behandlede af Lovgivningsmagten. Det gælder om at rejse alle disse Mennesker, som Staten har Pligter overfor, til højere Trin i Samfundet.

Først sætter Regeringen Invaliderne istand til at udføre forskelligt Arbejde efter den enkeltes eget frie Valg. Træningen begynder allerede i Hospitalet; det indpræntes Invaliderne, at Tiden kræver personlig Duelighed og Smag, Kunst og faglig Dygtighed i langt højere Grad end legemlige Kræfter, og naar Undervisningen paa Hospitalet er endt, overgaar Invaliderne straks til forskellige polytekniske og tekniske Skoler.

Blandt de Fag, der særlig gives Undervisning i, kan nævnes: Bøgføring, Arkitektarbejde, forskellige kunstindustrielle Arbejder, Kurvefletning, Skomageri, mekaniske Arbejder, Motorpansning og Kørsel, Fotografiering og Elektrikerarbejde. Mange hjemvendte Invalidider har kastet sig over Læderarbejde. Af Læderplastik og fine Luksusvarer af Læder blev der før Krigen indført for 4. Mill. Pund Sterling om Aaret, saa der er jo Chance for, at en Del Invalidider kan leve af dette Fag.

Ogsaa Landvæsenet vil komme til at tage sin Del af de invalide Soldater, navnlig arbejdes der paa at skaffe Invaliderne Midler til at anlægge Hønsierier, og man imødeser den Tid, da England ikke længer behøver at indføre sit Forbrug af Æg fra andre Lande.

Et er alle Englændene enige om. De Mænd, som de kaldte for Helle, da Fædrelandet var i Fare, skal ikke bagefter komme til at skæmme Samfundet som fattige Krøblinge.

Fra Uge til Uge

—o—

Er det smittefarligt?

Vi har modtaget følgende:

„Er det smittefarligt for Børnene, at en Lærerinde foruden sin Skolegerning er Sygepleierske for en haardtangreben Tuberkulosepatient.“

— Vi lader Spørgsmaalet gaa videre til Sundheds- eller Skolekommissionen.

Idag viøs

i Allinge Kirke Frk. Rigmor Riis til Proprietær Sigfred Olsen. Sangforeningen synger.

Rettelse til Artiklen om Vinter-sædens Afsvampning.

I den i forrige Uge udsendte Artikel om „Vintersædens Afsvampning“ har desværre indsneglet sig en Fejl, idet der under Hvedens Afsvampning staar, at der ved Overbrusning skal anvendes 75 Gram Blaasten, opløst i 15 Liter Vand, til 100 kg. Hvede; der skal i Stedet for 75 staa 150 Gram.

En vittig Dansk-Amerikaner Chr. Andersen Dam

har sendt „Den danske Pioner“ en Sang, der efter hans Mening egner sig bedre til Nationalsang end „Kong Christian“. Sangen, gaar paa Melodien „Danmark dejligst Vang og Vænge“. Et af Versene lyder saaledes:

Og Bornholm med Klippemure midt i Østersø, dine otte Dages Ure, aldrig skal uddø; kækt du gør af Ler i Banke Krukker med og uden Hanke, højt af alle Herreretter dine Sild, jeg sætter.

Gudstjenester og Møder.

—o—

Søndag d. 24. September.

Ols Kirke Kl. 9 1/2 Skrm. Kl. 9 Allinge K. Kl. 2.

(Høstprædiken med Høstoffer paa Altret i begge Kirker).

Om Efterm. Kl. 2 1/2, taler Anker Larsen i Olsker i (Bethel) og Kl. 5 i Tejn.

Mandag d. 25. Fælles-Syforeningsmøde i Sandvig Kl. 2 1/2. Frk. Hemmingsen fra København taler. Om Aftenen Kl. 8 festligt Møde paa Menighedshjemmet for alle de unge Frk. Hemmingsen taler.

En Dreng søger Plads til

helst i Rø eller Olsker. Henvend. til Pastor Christensen, Rø.

Blufseliv

Moderne og omhyggeligt forarbejdet

Satin, Fløjl og Silke

sælges extra billigt, da Bluserne er Prøver af en Rejsesamling.

Chr. Olsen, Messens Ene-Udsalg ALLINGE.

Petroleumsovne

i forskellige Størrelser anbefales.

Kakelovnsrør

af sorte og galv. Plader, svære og lettere Kvaliteter, leveres i alle Maal.

Fløjtøkøbler

af svært Blik og fortrinnet Kobberplade efter nuværende Priser billigt

Harald Pedersen, Allinge.

Landbrugslotteriet.

Fornyelsen er begyndt

Lodsedler 1/2 70 Øre 1ste Kl.

J. H. Dam, Allinge.

Aut. Kollektør.

Al Jagt og Brændplukning

er forbudt paa Brogaards Grund i Olsker.

Patronhylstre

Central Kaliber 12—16.

Stift do. 12—16.

Fængthætt til Centrallænding

haves paa Lager. J. B. Larsen.

Kristelig Læseforening

afholder Generalforsamling paa Menighedshjemmet i Allinge Fredag den 29. September Kl. 8 Aften. Alle Medlemmer bedes møde.

En ikke for ung

Pige

kan faa Plads til 1ste November hos Fisker Johan Olsen, Tejn.

Jagten aflyst.

Al jagen og Færdsel med Skydevaaben er strængt forbudt paa Habadamsgaards Jorder i Olsker.

Jagende Hunde vil blive skudt.

Den jagtberettigede.

Vinterstrømper.

Sorte og svære danske Damestrømper føres i 4 Kvaliteter.

Sorte svære ret-og-vrang strikkede Skolestrømper.

Messens Udsalg,

Chr. Olsen, Allinge.

En Pige

nylig konfirmeret, søges til 1. November paa

Kjølleregaard i Rutsker.

Al Jagt og Færdsel

med Skydevaaben forbydes herved paa undertegnede Jorder i Rø:

Fløjlegaard, Puggegaard, Skærpingegaard, Degnegaard, G. Olsen, E. Jakobsen, M. Hansen, H. Lind, G. Johansen, M. Andersen, A. Mortensen, H. Madsen, F. Madsen, Chr. Andersen, A. Jørgensen, J. Larsen, A. Haagensen. Den Jagtberettigede.

Al Færdsel

og Brombærplukning paa den mig tilhørende syd for Allinge liggende Jordlod Matr.-Nr. 369ak (ved Grønnedal) forbydes uvedkommende N. Ridder.

En Karl

kan faa Plads til 1ste November hos P. Holm, Vestre Rosendalegaard, Rutsker pr. Hasle.

Blomsterløg

Prima hollandske Blomsterløg hjemkomne.

Spiseløg

Gule Løg 20 Ø. til Forhandl. 25 — i Detail.

Rødløg 15 Ø. til Forhandling 20 — i Detail.

Gartner Kofod.

Hallelyst Handelsgartneri.

Al Jagt er forbudt

paa Søndre Kirkebogaard, Olsker.

Code Arbejdssokker

25 Øre pr. Par.

Stort Lager.

J. P. Sommer.

Al Jagt,

Nødde- og Brombærplukning paa min Ejendom forbydes.

M. Schou, Hammershus.

Til Leje.

En større og en mindre Lejlighed i Allinge med indlagt Vand og Gas kan faas meget billigt til Leje ved Henvendelse til Sparekassen i Allinge.

Prøv vor udmærkede

MARGARINE

og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris.
Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

For Herre-Garderoben

anbefales:

- Prima blaat Chevlot
- Prima sorte og kulørte Sokker
- Prima Patent Seler
- Prima Manchetskjorter
- Prima hvide & kulørte Skjorter
- Prima hvide Kraver, 50-100 Ø.
- Prima Flipper 50 Ø.
- Prima Manchetter
- Halstørklæder i Silke og Uld
- Slips, Humbugs, Sløjfer
- Krave og Manchetknapper
- Paraplyer m. m.

Ovennævnte Varer er indkøbt inden de sidste store Prisstigninger.

Herre-Habiter leveres paa faa Dage.

Chr. Olsen, Messen, Allinge.

Til indvendig Gerning

søges en pige til 1ste November.
Koføed, Møllegaard i Re.

En Blikkenslagerlærling

kån komme i Lære straks eller senere hos Blikkenslager H. A. Petersen, Hasle. Telf. 78. Kost og Logi kan gives.

Det er en meget vigtig Sag at faa rigtig tørre og fine

Granbrædder

naar der skal lægges nye Gulve eller Loft i Stuehuse. Vi har endnu Partier af saadanne prima Varer, som er pløjede og hævlede, færdige til Lægning straks, og vi sælger til meget rimelige Priser.

5 pCt. Rabat pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Deres Søn

faar det pæneste, bedste og billigste

Konfirmationstøj

hos

J. P. Sommer,
Magasin du Nord's Udsalg,
Allinge.

LØG Prima store hollandske er hjemkomne og anbefales til 30 Øre pr. Halvkilo.

I. B. Larsen

Vi har de rigtig gode

engelske Elswick Smedekul

paa Lager og sælger disse a 7,75 pr. hl pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus

By- og Hørredsfuldmægtig Johannes Koføed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 For. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

103.

Selvødø Heste og Kreaturer købes til højeste Priser.

Konrad Nielsen, Østervang,
Olsker. Telf. 103 Allinge.

Nødde- og Brombærplukning

forbydes paa Stenbækken pr. Tejn.

Jagten aflyses

paa Risegaards Grund i Olsker.
Den Jagtberettigede.

Carlsberg
Nordens største Bryggeri

Største Salg i Danmark
• Største Export •

ULD og KLUDE.

Renvasket Uld og rene uldne Klude betales med højeste Pris ved Køb af andre Varer.

J. P. SOMMER.

Berliner-Koks er kraftige

og prima Brændsel i Magasinovne.

Pris a 360 Øre pr. Hektoliter frit jilkørt her i Byen. — Vi tilraader Køb til Vinteren.

Nordlandets Handelshus.

Vi anbefaler

vort velassorterede Lager af
Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance
til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Prima Bretagne Saarug

er paa Lager.

Prima Petkus Saarug

ventes de allerførste Dage. Bestillinger modtages. Sælges kun pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Prima Dampkul

anbefales til billigste Dagspris fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Hvidevarer

Vore anerkendte gode Kvaliteter i

Dowlas, Medium, Demity, Twistlærred m. m.
er nu atter paa Lager og sælges til lavest mulige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Engelske prima Dampkul

til Damptræskværkerne.

Vi beder dem, som har bestilt, om at afheute, saa snart der er Lejlighed dertil. Vi har endnu ca. 120 Hektoliter af disse Kul, som sælges a 7 Kr. hl pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus

Konfirmationsklædninger

er paa Lager i alle Størrelser til rimelige Priser.

Kraver, Flipper, Manchetter, Slips,
Sport- og Matroskuer.

Underbeklædning af enhver Art.

Altid de billigste Priser.

Nordlandets Handelshus

Patronhylstre,

Kaliber 12 og 16 samt Jagtkrudt og alle Numre Hagl og 6 mm Salon-Patroner med Kugle er paa Lager og anbefales til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

SKIND-HANDSKER med Garanti

billigst i

Nordlandets Handelshus.

Linoleumstæpper.

Ekstra gode, gennemmønstrede Linoleumstæpper findes paa Lager i smukke Mønstre og i flere Størrelser.

J. P. Sommer.

Kunstgødning til Efteraarsbrug!

15 pCt. Superfosfat a 13,40. 37 pCt. Kaligødning a 16,50

er paa Lager og udleveres gerne straks til dem, som har bestilt. Prisen er Netto kontant og gælder for de bestilte Partier, som afhentes i denne Maaned.

Superfosfat er nu udsolgt og der kan ikke faas mere til Efteraaret.

Nordlandets Handelshus.

Tricotage

Stort Lager

af Trøjer, Benklæder og Strømper i Uld og Bomuld til Damer, Herrer og Børn anbefales

J. P. Sommer,

Magasin du Nord's Udsalg i Allinge.

Hvidevarer.

Mit store Lager af Magasin du Nord's bekendte gode Fabrikata af

DOWLAS, enkelt og dobbelt Bredde.
MEDIUM.
Bleget og ubleget STOUT.
TWILL, BÖMMESI.
DYNESATIN, BOLSTER, NANKIN.
FORKLÆDETØJ etc.

Anbefales til yderst billige Priser.

J. P. Sommer, Allinge.

Alle Mennesker holder meget af en Kop ekstragod Kaffe!

og særlig nu i Høsttiden har det stor Betydning, at Kaffen er rigtig god og velsmagende. Vi har en ekstra Kvalitet, som sælges a 140 Øre 1/3 kg.

Vi har en aldeles extra Kvalitet raa Kaffe, som sælges a 120 Øre pr. Halvkilo.

Alle Ordre expederes hurtig som Postpakke, Banemærkepakke eller pr. Bud heri Byen. — Ring til Nr. 7 eller 109.

Nordlandets Handelshus.

Til Stegning og Bagning anbefales vort ekstragode Plantefedt.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Kjoletøjer.

Hvide og sorte Kjoletøjer, særlig egnede for Konfirmationen anbefales til smaa Priser.

KONFEKTION.

Nyt stort Lager af

Spadersedragter,

Frakker,

Ulstre,

Jaketter

i sort, marine og kulørt.

Prima Stof. - Elegant Snit. - Smaa Priser.

BLUSELIV.

Mit store Lager af Bluseliv i Uld, Silke, Crépe de Chine, Veyella, Flonel anbefales til billige Priser.

J. P. Sommer,

Magasin du Nord's Udsalg, Allinge.

Drivremme, Remsammlere & Remmefedt

samt bedste Sorter

Motor-, Maskin- og Cylinderolie

anbefales til billigste Priser fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Uldvarer.

Alle Slags Trikotage og Uldvarer er paa Lager i stort Udvalg.

3-, 4- og 5-traadet Uldgarn i mange Kvaliteter.

Uld og strikkede Uldklude

tages i Bytte til ekstra høje Priser.

Nordlandets Handelshus.

Vikingefærd.

Havet smiler.
Skibet iler
stadig fremad over Søen
mod sit fjærne, gyldne Maal.
Skærgaard tier —
mellem Bølgens Melodier
høres kun en dæmpet Raslen
af det kolde, haarde Staal.

Skibet gynger.
Havfruen synger
mens hun slynger Slør omkring sig,
hvor hun glider paa sin Vej,
og hun dølger
dybt i Havets Bølger
sine marmorhvide Lemmer
i en vild, vellystig Leg.

Frem vi iler.
Himlen smiler;
i en strømmende Kaskade
risler Solens Straaler ned.
Iler — smiler. . . .
Fred paa Havet hviler —
medens frem vi støvner,
hviler om vor Snække Søens Fred.

Mismod.

Jeg sidder alene paa Bænken her;
der drysser Blad paa Blad.
Hendes Billed' jeg for mig ser —
det gør mig saa vemodig glad.

To Gange har Træerne skiftet Dragt
— endnu er jeg lige langt.
Snart kommer Vinter i hviden Pragt
og saar Glemselens Sne over mangt

Dog dækker den end mit Ydre til,
det ulmer dog dybt i mit Bryst.
Et Blik af hende, det blusser som Ild,
men det vækker ej Livsmod, ej Lyst.

For hvad er vel Livet og Lykken,
vor Hang
efter Ærens Laurbær at naa?
Selv vor dybeste, helligste Kærlig-
hedstrang
er en Naturdrift, hvorunder vi staa.

Hvad er vor lovpriste Civilisation,
Respekten for mit og dit?
Det politiske Kævl i enhver Nation
viser Diplomatiets Fallit.

Bryder der Hul paa Bylden en Dag,
hvad er Dyd og Moral da vel værd?
Frihed og Lighed blir tomt Bedrag,
og Ret afgør Magten med Sværd.

Toget afgaar

Søgnedage:

Rønne-Sandvig		
Fra Rønne	910	390 900
Nyker	928	380 918
Klemensker	945	407 955
Rø	1003	426 953
Tein	1018	442 1008
Allinge	1029	454 1019
Til Sandvig	1035	500 1025

Sandvig-Rønne.		
Fra Sandvig	700	1200 640
Allinge	708	1208 648
Tein	718	1219 700
Rø	734	1236 717
Klemensker	754	1256 738
Nyker	806	110 750
Til Rønne	825	130 810

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig.		
Fra Rønne	900	1250 820
Nyker	918	108 838
Klemensker	934	134 855
Rø	950	140 918
Tein	1004	154 938
Allinge	1014	204 939
Sandvig	1020	210 945

Sandvig-Rønne.		
Fra Sandvig	845	1235 645
Allinge	853	1243 653
Tein	903	1253 703
Rø	917	107 718
Klemensker	936	136 738
Nyker	948	138 750
Til Rønne	1005	155 810

Lager af Papir og Poser
til Fabrikernes Priser.

Allinge Bogtrykkeri.
Trykning af Firma billigst.

Paa Grund af Pladsmangel

sælges i Løbet af 14 Dage

cirka 20 Klædninger

til betydelig nedsatte Priser.

Nordlandets Handelshus.

Allinge

Ur- og Guldsmedeforretning

Nyt stort Udvalg hjemkommen passende til

Fest- og Brudegaver m. m.

NB. Navn isættes gratis i Løbet af 1/2 Time.

Telefon 93.

A. M. Lindberg.

Bretagne og Petkus Saarug

er paa Lager og anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Vandnegle, Centrifugalpumper til Tømming af Tørvemoser og
Mergelgrave. Høsteriver, Selvbindere, Slaa- og Møjemaskiner.
Reparationer af Høstmaskiner.

Til Hjemmebagning anbefales!

Ekstra dansk Rugsigtemøl af det allerbedste.

Bageri-Flormøl, som giver stort og smukt Brød.

Vi har store Oplag og sælger billigt baade i store og smaa Kvanta.

Nordlandets Handelshus.

Prima Koks og Smaakul

anbefales til billigste Dagspris fra

Allinge Kolonial- Produktforretning.

Kaffe, The,
Chokolade og Cacao samt alle

Kolonialvarer

i fineste og bedste Kvaliteter og til billigste Priser
anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning.

Gødningsskalk

hjemkommer til Efteraaret. — Bestillinger modtages
gerne hos

Allinge Kolonial & Produktforretning.

Sengeudstyr.

Bolster, Nankin og Dunlærred

i gode, garanterede Varer.

Damprensede Fjer og Dun til forskellige Priser

Dyner syes og fyldes gratis.

Nordlandets Handelshus